

Prvi kilovat-sati električne energije iz novog bloka 3 Termoelektrane Kostolac B treba da budu isporučeni elektroenergetskom sistemu Srbije 2020. godine.

Veoma je značajno to što posle 26 godina Elektroprivreda Srbije konačno gradi jedan kapitalni objekat za proizvodnju električne energije. Sada se intenzivno radi na projektovanju i pripremi terena, a do kraja godine trebalo bi da počne gradnja prvih postrojenja. Kada bude završen novi blok, EPS-ov Ogranak TE-KO Kostolac isporučivaće u prenosnu mrežu oko devet milijardi kilovat-sati struje godišnje.

Mada je izostala fešta na terenu, 4. januara ove godine počela je realizacija projekta gradnje trećeg bloka u TE Kostolac B, koji je za sada podeljen u 11 etapa. I građevinska dozvola će se izdavati po fazama i ukupno će ih biti najmanje 11. Do sada je kineski partner CMEC isporučio radnu verziju projektne dokumentaciju za prve tri faze.

„Radi se intenzivno jer, projektne aktivnosti do dobijanja građevinske dozvole treba da traju 22 meseca, pri čemu u tom periodu nije predviđeno izvođenje radova, a prema postojećem termin planu definisanom ugovorom. Primenom novih propisa o izgradnji objekata i faznom izgradnjom ovi rokovi će se značajno smanjiti i početak radova očekujemo ranije“, kaže za Balkanmagazin Željko Lazović, rukovodilac ovog projekta u Elektroprivredi Srbije. On ističe da su Kinezi vrlo striktni oko rokova jer “ovo je prvi njihov energetski projekat koji rade u Evropi pa im je u interesu da urade najbolje što mogu.”

Ugovorom sa kineskim CMEC-om predviđeno je da elektrana instalisane snage od 350 megavata bude završena u roku od 58 meseci plus 12 meseci garantnog perioda, a rok za novi BTO sistem (bager-transporter-odlagač) za ugljenokop Drmno je 47 meseci, plus 24 meseca garantnog perioda.

Lazović kaže da je „pored toga što će Srbija dobiti jedan novi proizvodni kapacitet veoma bitno i što će dobiti veliki broj stručnjaka, koji će steći iskustvo prilikom gradnje jednog ovakvog kompleksnog elektroenergetskog objekta. To je izuzetno važno jer se u EPS-u tokom prethodne dve decenije radilo puno na revitalizacijama i remontima proizvodnih kapaciteta, ali domaći stručnjaci nisu imali priliku da steknu iskustvo u gradnji novih elektrana.”

Čitav proces sa drugim paketom kineskog kredita, koji obuhvata izgradnju novog bloka u Termoelektrani Kostolac B i povećanje kapaciteta proizvodnje postojećeg površinskog kopa uglja Drmno sa 9 na 12 miliona tona uglja godišnje u ranije odobrenim granicama eksploatacionog polja, počeo je 2013. godine, kada je EPS potpisao ugovor sa izvođačem radova, kineskom kompanijom CMEC. To je bio preduslov za potpisivanje ugovora za finansiranje projekta o kojem se tokom 2014. godine pregovaralo sa kineskom EXIM bankom.

„U decembru 2014. godine Vlada Srbije potpisala ugovor sa EXIM bankom o zajmu, po preferencijalnim uslovima za drugu fazu Projekta Kostolac B. Nakon toga usledila je uplata avansa izvođaču. EPS je krajem juna 2015. uplatio svoj deo avansa u vrednosti 15 odsto projekta, odnosno oko 107 miliona dolara. Uslov da EXIM banka uplati drugi deo avansa, u vrednosti 10 odsto projekta, bio je da CMEC napravi predugovore sa glavnim isporučiocima opreme. To je urađeno u decembru prošle godine, a 4. januara 2016. godine ugovor je postao efektivan – počela je realizacija” objašnjava Lazović.

Iz zajma EXIM banke od 608 miliona dolara, EPS je obezbedio 85 odsto novca za realizaciju projekta. Rok za otplatu kredita je 20 godina, s tim što je sedam godina grejs period. Fiksna kamata je 2,5 odsto godišnje.

Ukupna vrednost projekta je 715 miliona dolara, s tim što je za gradnju elektrane namenjeno 613 miliona dolara. Tu je i osiguranje u iznosu od pet miliona dolara, a 97,6 miliona je namenjeno za novi BTO sistema za kop Drmno. Definisana je dinamika eksploatacije uglja, a da bi se povećao intenzitet proizvodnje potrebna je samo oprema. Trenutno se radi na dva pravca. Prvi je izrada projektne dokumentacije i pribavljanja svih potrebnih dozvola, a drugi su pripreme lokacije, što je neophodno da bi se taj teren predao kineskim partnerima da na njemu grade termoelektranu.

„Što se tiče dozvola mi smo praktično još u pripremnom periodu. Idejni projekat urađen je 2013. i na njega je saglasnost dala Reviziona komisija ministarstva građevinarstva 2014. godine. Dobili smo tada lokacijsku dozvolu, kao i saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu. Rok važenja tih dozvola je dve godine i pokrenut je proces produženja. Ministarstvo građevine, na zahtev EPS-a, produžilo je lokacijsku dozvolu do septembra 2017. godine. S obzirom da je saglasnost na studiju o proceni uticaja istekla početkom 2016. godine, počele su aktivnosti na sprovođenju novog postupka procene uticaja projekta na životnu sredinu, uvažavajući primedbe i sugestije zainteresovane javnosti. Očekujemo da se aktivnosti na izradi i dobijanju saglasnosti na studiju o proceni uticaja završimo u četvrtom kvartalu ove godine, što u značajnoj meri zavisi od ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine”, navodi Lazović.

Novi blok će se raditi prema najvišim standardima Evropske unije, oprema će biti u potpunosti usaglašena sa CE znakom. I kod zaštite životne sredine ispunjavaju se sve norme EU: količina sumpor-dioksida ispod 150 miligrama po kubnom metru, jedinjenja azota – 200 miligrama po kubnom metru, praškaste materije – 10 miligrama po kubnom metru. Čak se ide na intenzivnije uslove, zbog propisa koji će biti na snazi u narednom periodu. Apsolutno su svi uslovi ispunjeni. To je jasno navedeno u ugovoru sa kineskom stranom, koja je prihvatila sva usklađivanja sa evropskim normama.

Komentarišući novinarsku konstataciju da je Kinezima ono što urade u TE Kostolac B3 referenca za druge eventualne poslove ove vrste u Evropi Lazović kaže: „Nama je bitan efekat za Srbiju i EPS i bili smo vrlo striktni oko toga da ne dozvolimo bilo kakav problem. Novi blok ispunjavaće najstrože evropske standarde zaštite životne sredine, a kop Drmno je jedan od najuređenijih kopova, koji može da se meri sa bilo kojim u Zapadnoj Evropi. On je i koncipiran kao moderan kop i neće se širiti van ranije utvrđenog eksploatacionog polja, već će uz pomoć novog BTO sistema biti povećan intenzitet iskopavanja uglja.“

Objašnjavajući to što je realizacija projekta podeljena u više faza, što je u saglasnosti sa dobijenom lokacijskom dozvolom, Lazović ističe da „kineska strana intenzivno radi na projektnoj dokumentaciji. Apsolutno se poštuju rokovi iz ugovora, a prve građevinske dozvole očekujemo u četvrtom kvartalu ove godine. Srce sistema – glavni pogonski objekat je kotlovsko postrojenje sa turbogeneratorskim postrojenjem. Za njega će, praktično, biti potrebno najviše vremena i prema procedurama radovi počinju kasnije. Ali, imamo veliki broj pratećih postrojenja, koja mogu da se grade ranije i nisu tako zahtevna. Očekujemo da u četvrtom kvartalu započnemo sa pripremnim radovima na pratećim objektima, a na glavnom pogonskom objektu već u drugom ili trećem kvartalu 2017. godine“.

S obzirom da je ugovor sklopljen u skladu sa Žutom knjigom FIDIC, ugovorna obaveza EPS-a je bila da angažuje FIDIC inženjera. Sa Energoprojekt-Entelom je 31. maja potpisan ugovor, pa se i ova domaća kompanija, koja ima najbolje reference uključila u posao kao FIDIC inženjer.

„Imamo značajnu pomoć sa njihove strane, posebno po pitanju definisanja tehnoloških rešenja. Uključili su se maksimalno i u razgovore sa Kinezima. Računamo da tu nećemo imati značajnih problema. Radimo kako bi sve završili u definisanim rokovima“ . navodi Lazović ističući da je preduslov za početak radova, na osnovu Zakona o planiranju i izgradnji, da se dobije građevinska dozvola i urade projekti za izvođenje radova.

„Kineski partneri su obavezni da pripreme projekte za izvođenje i ovi će se projekti raditi uporedo sa projektima za građevinsku dozvolu. Očekujemo da će biti ubrzan proces realizacije projekta, posebno u projektnom delu“ kaže Lazović komentarišući da su Kinezi kao partneri vrlo korektni. „Imamo malo problema u shvatanju konceptualnih rešenja, jer oni nisu do sada radili u Evropi. Kod njih se mnogo lakše dobijaju dozvole, pa im je trebalo vremena da shvate kako sve to kod nas funkcioniše.“

Srpska strana trenutno radi na pripremi lokacije novog bloka. Lokalitet gde će se graditi novi blok intenzivno se čisti od otpadnih i drugih materijala koji je tu lagerovan tokom revitalizacija postojećih blokova elektrane. Već je urađeno više od 80 odsto posla.

Kako je ovo i zona zaštite arheološkog lokaliteta Viminacijum potrebno je da se izvrše i

arheološka istraživanja.

„To je obaveza koju smo dobili u lokacijskoj dozvoli i uslovima Zavoda za zaštitu spomenika kulture Srbije. Sklopljen je ugovor sa Arheološkim institutom, koji jedini ima dozvolu od Ministarstva kulture da radi na tom lokalitetu i do sada je završeno oko 30 odsto posla. Dogovorili smo se da tokom radova prate prioritete gradnje, tako da najpre rade na delu lokacije gde će biti prateći objekti. Uz to, na ovoj lokaciji postoji još privremenih objekata koje treba ukloniti: pruga, magacin... što radi Goša montaža. Kada se završe arheološka istraživanja i čišćenje lokacije ostaje nam nivelacija terena, da ogradimo gradilište i da ga predamo Kinezima,“ kaže Lazović.

Potrebno je, takođe, da se ugovori tehnička kontrola i nadzor realizacije ovog projekta, što se sprovodi po Zakonu o javnim nabavkama.

„Izbor izvođača, koji će vršiti tehničku kontrolu, očekujemo da završimo tokom avgusta, a izbor izvođača za stručni nadzor u četvrtom kvartalu ove godine. Kinezi su po ugovoru obavezni da isporuče najkvalitetniju opremu. Kineska strana je angažovala renomiranu kompaniju za poslove provere kvaliteta opreme i njene usaglašenosti sa CE znakom (nemački TIF). EPS planira dodatno da angažuje kompaniju koja će vršiti superkontrolu fabrikacije opreme,“ kaže Lazović ističući da je ugovorom predviđeno da je 51 odsto opreme kinesko a ostalo je „nekinesko“, s tim što srpske komponente može da bude do 40 odsto vrednosti Opšteg ugovornog sporazuma za realizaciju paketa projekata Kostolac B.

Da bi se struja iz novog bloka isporučivala u elektroenergetski sistem, EPS je sa Elektromrežom Srbije započeo proceduru, propisanu Zakonom o energetici, za priključenje novog bloka na visokonaponsku mrežu i u sadašnjoj fazi u tom segmentu treba da se urade studije i prateća dokumenta što je obaveza JP EMS-a. Lazović ističe da će se maksimalno koristiti postojeća infrastruktura i da se krenulo na vreme, tako da se u ovom delu projekta ne očekuju problemi.

izvor: balkanmagazin.net